

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TALIM FAN VA
INNOVACIYALAR VAZIRLIGI**

QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ 23/3-5/5

2023 yil « 31 » 08

**“ICHKI KASALLIKLAR” FANINING
MODUL DASTURI**

Bilim sohasi: 900000 Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot

Ta'lim sohasi: 910000 Sog'liqni saqlash

Ta'lim yo'nalishlari: 60910300 Pediatriya ishi

Nukus – 2023

Fan	O'quv yili	Semestr VI	Kreditlar 2,5
Fan modul turi Majburiy	2023-2024	Ta'lim tili qoraqalpoq, uzbek, rus	Haftadagi dars soatlari 36

1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama (soat)
	Ishki kasalliklar	54	36	90
2	I. Fanning mazmuni <p>Ichki kasalliklar moduli o'quv rejaning klinik modullari blokigataalluqli bo'lib, 3,4,5 kurslarda o'qitiladi va o'qish jarayonida talaba o'zlashtirishi shart bo'lgan teoritik bilimlar va amaliy ko'nikmalar ko'lamini aks ettiradi. Ichki kasalliklar maxsus fanlarni o'rganishning asosiy bosqichi xisoblanadi. Ichki kasalliklar xirurgik va bolalar kasalliklarini chuqurroq o'rganish uchun kasalliklar to'g'risida umumiy ma'lumot beradi, hamda ularni tekshirish va aniqlash usullarini o'rgatadi. Modulni o'qitish uchun anatomiya, gistologiya, fiziologiya, patofiziologiya, patologik anatomiya fanlari zamin hisoblanadi. U boshqa modullar bilan birgalikda organizm to'g'risida yaxlit ma'lumotga ega bo'lishni, shu bilan birga talabada klinik fikrlash qobiliyatini rivojlanishini ta'minlaydi.</p> <p>Ichki kasalliklar moduli keyinchalik terapiya, xirurgiya va boshqa klinik modullarni o'qitish uchun zamin bo'lib xizmat qiladi.</p> <p>Modul dasturi tibbiy ta'lim sohasining O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti, Pediatriya ishi bakalavriat ta'lim yo'nalishining Malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Mazkur modul dasturi mavzulari tibbiyot oliy ta'lim muassasalari bakalavriat bosqichi klinik modullarining dastur mavzulari bilan uzviy bog'liq holda yaratiladi.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad — ichki kasalliklar propedevtikasi bo'yicha nazariy, uslubiy, tashkiliy va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish orqali, hamda ko'p uchraydigan ichki kasalliklarning</p>			

diagnozini aniqlash uchun kerak bo'lgan klinik, funksional, laborator, instrumental tekshirish usullarini o'zlashtirish orqali umumiy amaliyot shifokor-pediatrni mustaqil ishga tayyorlashdir.

Fanning vazifasi:

- talabalarda kasalliklar to'g'risida, tashxis, diagnostik prinsiplar, simptomlar va sindromlar yuzaga kelishining mexanizmlarining hozirgi zamon tasavvurlarini shakllantirish;
- talabalarda shifokorlar deontologiyasi asoslari ko'nikmalarini xosil qilish;
- bemorni so'rab-surishtirish, ko'zdan kechirish, palpatsiya, perkussiya, auskultatsiya qilish ko'nikmalarini hosil qilish;
- talabalar tomonidan hozirgi zamon ichki kasalliklar klinikasida qo'llanadigan asosiy funksional, laborator va instrumental tekshirish usullari prinsiplarini bilish va ularni qo'llashni o'zlashtirish, ushbu usullarning fiziologik va patologik parametrlarini o'zlashtirish;
- klinik fikrlashga o'rgangan umumiy amaliyot shifokor pediatrning tayyorlash.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

Ma'ruza mashg'ulotlari tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1 - mavzu. O'pkaning surunkali obstruktiv kasalliklari (O'SOK).

Kasallikning etiologiyasi, patogenez, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish uslublarini o'rganish, laborator tahlillar javoblarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

2 - mavzu. Zotiljam. Kasallikning etiologiyasi, patogenez, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish uslublarini o'rganish, laborator tahlillar javoblarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

3 - mavzu. Bronxial astma. Kasallikning etiologiyasi, patogenez, patologik anatomiyasi, tasnifi, klinikasi, tekshirish uslublarini o'rganish, laborator tahlillar javoblarini interpretatsiya qilish, davolash standartlari va profilaktikasi.

4 - mavzu. O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinikasi. Davolash standartlari va profilaktikasi.

5-mavzu. O'pkaning yiringli kasalliklari. Upkaning bronxoektatik kasalligi. O'pka absessi.

6- mavzu. Plevritlar. Quruk va ekssudativ plevritlar. Nafas yetishmovchiligi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar.

Seminar mashg'ulotlari tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1. O'tkir va surunkali bronxitlar. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
2. O'pkaning surunkali obstruktiv kasalliklari. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
3. Zotiljam. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash
4. Kuruk va ekssudativ plevritlar. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
5. Bronxial astma. O'pka emfizemasi. Etiologiya, patogenez, klinika, klassifikatsiya, klassifikatsiya, diagnostika, asoratlar, davolash.
6. O'pkaning yiringli kasalliklari: bronxoektatik kasallik, abscess, gangrena. Etiologiya, patogenez, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
7. O'pka arteriyasi tromboemboliyasi. Etiologiya, patogenez, klassifikatsiya, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
8. O'pka yuragi. Etiologiya, patogenez, klassifikatsiya, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.
9. Nafas yetishmovchiligi. Etiologiya, patogenez, klassifikatsiya, klinika, diagnostika, asoratlar, davolash.

Laboratoriya ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

Kurs ishini tashkil etish bo'yich uslubiy ko'rsatma

Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada rejalashtirilmagan.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha

umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzulari:

1. Kukrak kafasining instrumental tekshiruv metodlari.
2. Kukrak kafasining funksional tekshiruv metodlari.
3. Kukrak kafasining zamonaviy tekshiruv usullari.
4. Shifoxona ichi va shifoxonadan tashkari zotiljamning differensial diagnostikasi.
5. Shifoxona ichi va shifoxonadan tashkari zotiljamning davolash mezonlari.
6. Disstres sindromi patogenezi, klinikasi, bemorlarni olib borish taktikasi.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Ichki kasalliklar moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys, vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga

	<p>oshiriladi.</p>
	<p>V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetencyalari.</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ichki a'zo sistemalari bo'yicha bemorlarni so'rab-surishtirish, ko'zdan kechirish, bemorlarni ketma-ket ko'rib chiqish usullari; - bemorlarni fizik tekshirish, laborator-instrumental tekshirish <i>ta'savvuriga ega bo'lishi kerak;</i> - bemorlarni so'rab-surishtirish, ob'ektiv ko'zdan kechirish; - bemorlarni ichki kasalliklar sistemalari ketma-ketligi bo'yicha ko'rib chiqish nazariy usullarini; - terapevtik kasalliklarda qo'llaniladigan zamonaviy laboratorinstrumental tekshirish usullarini talqin qilish; - asosiy klinik sindromlarni mustaqil aniqlashni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi;</i> - bemorlar kasallik tarixini yuritish, bemorlarni so'rab-surishtirish, anamnez yig'ish, ob'ektiv tekshiruv usullarini, ya'ni palpatsiya, perkussiya, auskultatsiyani amaliy bajara olish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i>
	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ma'ruzalar • Interfaol pedagogik texnologiyalar • Seminarlar (test yechish, savol-javoblar) • Guruxlarda ishlash • Taqdimotlarni qilish • Individual loyiholar <p>Jamoa bulib ishlash va himoya qilish uchun loyiholar</p> <p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha topshiriqlarni myvaffaqiyatli topshirish.</p>
	<p>Asosiy adabiyotlar:</p> <p>1. Gadaev A.A., "Ichki kasalliklar". Darslik. Toshkent. "Turon Zamin Ziyo". 2014 y.</p> <p>2. RaximovSh.M., GaffarovaF.K., AtaxodjaevaG.A. «Ichkikasalliklar» Tashkent 2014</p>

3. Sharapov U.B., Gaffarova F.K. «Ichkikasalliklar» Tashkent, 2008 g
4. Sharapov U.B., Gaffarova F.K., Shadmanov U.I. «Ichki kasalliklar» Tashkent, 2004 g.
5. Внутренние болезни. Под ред. Комарова Ф.И., М. - 1991 г.
6. Внутренние болезни. Т.1. под ред. Мартынова А.И. - М. - 2009 г.
7. Внутренние болезни. Т.2. под ред. Мартынова А.И. - М. - 2009 г.
8. Бабаджанов С.Н. Внутренние болезни. Т. - 1997 г.

Qushimcha adabiyotlar

1. Ройтберг Г.Е., Срутынский А.В. «Внутренние болезни СССР» 2005 г.
2. Ubaydullaev A.M. Nafasorganlarikasalliklari. Т. - 2002 у.
3. Руководство по кардиологии. Т. 1,2,3,4. Под ред. Чазова Е.И. - М. - 2000 г.
4. Учебно методическое пособие «Приобретенные пороки сердца» Ризамухамедова М.З., Маманазарова Д.К. Ташкент 2008 г.
5. Учебное пособие «Современные подходы к лечению атерогенной дислипидемии в ревматологии» Ризамухамедова М.З., Маманазарова Д.К. Ташкент 2008 г.
6. Диагностика болезней внутренних органов. А.Н. Окорочков. 2005 г.
7. Лечение болезней внутренних органов. А.Н. Окорочков. 2005 г.
8. Cardiologia. Netter. 2009y.
9. Gastroenterologia. Netter. 2008y.

Internet saytlari

1. www.rmj.net -
2. www.medport.ru/medpb/ -
3. www.infoart.ru/med/index.htm -
4. www.mobile.ru - "
5. www.mr.ru -
6. www.pharmamed.ru/mg -
- www.mediasphera.aha.ru/cardio/card-mn.htm -
- www.mediasphera.aha.ru/mjmp/mjmp-mn.htm -
- www.fairplast.spb.ru/mworld/index.html - "Мир медицины"
7. Путеводитель по англоязычным медицинским ресурсам
8. Medical Matrix: Guide to Internet Clinical Medicine Resources
9. Медицинская матрица
10. U.S.National Library of Medicine
11. MedExplorer - search engine for medicine related information
12. WebDoctor - the Internet navigator for physicians

	13. Free MedLine access
7	Fan dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan va institut kengashining 20____ yil _____dagi ____ - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.
	<p>Fan/Modul uchun ma'sullar:</p> <p>A.U. Ermekbaeva QTI, «Ichki kasalliklar, nefrologiya gemodializ» kafedrası mudiri, tibbiyot fanlari doktori (DSc).</p> <p>A.R. Abadanov QTI, «Ichki kasalliklar, nefrologiya gemodializ» kafedrası assistenti.</p>
	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Primbetov K. QTI, «Xalq tabobati va ichki kasalliklar propedevtikasi» kafedrası assistenti. t.f.n.</p> <p>Menlimuratov P. QTI, «Xalq tabobati va ichki kasalliklar propedevtikasi» kafedrası assistenti. t.f.n.</p>